

SALVADOR ESPRIU A
VILADRAU

CARLES ALBESA I RIBA

Maria Lluïsa Espriu, germana de Salvador, deia al diari *Avui* (22-2-1986) que a més d'Arenys (la Sinera del poeta) hi havia un altre poble que va ser important per al seu germà, «un poble injustament aïllat de la seva creació, però que va tenir la seva transcendència: Viladrau. En Salvador es va estimar enormement Viladrau, i una part de la seva obra la va escriure en aquesta població. Quan parla de roses i jardins, parla de Viladrau. Caminava molt, havia pujat al Matagalls, coneixia totes les fonts... El pare va llogar aquella casa, que era modernista, de l'arquitecte Puig i Cadafalch i li deien can Ganyota [deu confondre el nom, ja que al poble tothom l'anomena can Mueca] precisament per la forma de la casa. A dalt de tot hi havia una torratxa des de la qual a en Salvador li agradava mirar els llampecs, la pluja, sentir els trons... L'entusiasmava! I en aquella torratxa es passava hores i hores escrivint. Moltes de les seves proses les va escriure a Viladrau».

Aquest és el cas, almenys parcialment, del llibre *Aspectes* (1934), que es clou amb una anotació que diu; «Barcelona, desembre de 1932 – Viladrau, setembre de 1933». També hi va escriure quatre breus textos amb el títol de «La pluja», una pluja que el jove Espriu contemplava des de la torratxa de can Mueca, un edifici projectat per l'arquitecte Puig i Cadafalch.

La casa, segons Salvador,¹ no la van llogar, com deia la germana, sinó comprar: «L'any 1923 o 1924, el meu pare va comprar, per a la meva mare, una finca força gran i preciosa, molt pròxima al petit i bonic poble de Viladrau [...] La finca tenia molt terreny, i el meu pare encara la va engrandir més, amb diverses i successives adquisicions. Hi havia de tot: jardins d'arbres i de flors, un pou profund que el meu pare va fer obrir al bell damunt d'una deu inesgotable, feixes de secà i regadiu, avets cupressàcies, àlbers, vora un rec generós, fruiters, disperses nogueres i fins un regular conjunt de castanyers corpulents, vells, magnífics».

1 Pòrtic de Salvador Espriu a *Guerau de Liost. Antologia poètica. Pròleg i selecció* d'Antoni Comas. Fundació Mediterrània, 1979.

El títol de *Xalet Espriu* que figura a la postal del tercer decenni del segle passat, que reproduïm, abona que la casa els pertanyia.

La família confiava que l'estada a Viladrau, havien d'ajudar a refer la salut dels fills, tots els quals havien patit un xarampió molt greu, que causà la mort d'un d'ells i que deixà seqüeles importants a Salvador.

Espriu deia que Viladrau i el seu paisatge havien estat per a ell «el camp» i que després de la venda de la finca el novembre del 1940, forçada per les conseqüències de la Guerra Cívil, no havia tornat ni tornaria mai més a Viladrau: «hi vaig ser tothora massa feliç»

La casa, que va ser reformada i molt desfigurada després de la venda, figura retolada, actualment, amb el número 8 del passeig de Ramon Bofill.

Consta que Espriu va treballar a Viladrau, l'any 1932, en la redacció del llibre *Laila* i que són viladrauenques les seves «Petites proses blanques», que no veieren la llum fins al 1952, formant part del volum *Anys d'aprenentatge*.

La narració «Els avets», que l'any 1934 va resultar premiada en els Jocs Florals de l'Ateneu Arenyenc, i després passà a formar part de les «Petites proses blanques», està inspirada, sens dubte, en el avets del jardí de la casa, en contraposició dels que s'albiraven muntanya amunt.

L'autor escriu:

El qui venia de muntanya va dir: -Que esparracats! Allà dalt, prou pugem valents. Assenyalava. La taca negra, tou de boscam, al vessant, ran del cim. [...]

I aquests, en canvi? Per què morien, aquests avets? Una vintena d'arbres, orgull del jardí. [...] Es moren poc a poc, fulla a fulla, es moren. Ni l'aigua, ni els fems, ni la terra no els portaven guarició. [...] Algú va donar una versió complicada, a causa de